

Cinobanský občasník

**DEŇ OBCE: Návrat na
podujatie + fotoreportáž**

Viac na strane 2

**TÉMA: Sťažnosť na
nečinnosť polície**

Viac na strane 3

**Obec má nový pamätník
venovaný legionárom**

Viac na strane 6

Alberti Milan

Leto odštartovalo oslavou

Obec Cinobaňa v tomto roku slávi 740. výročie prvej písomnej zmienky. Pekné jubileum sa patrí náležite osláviť a pri tejto príležitosti obec zorganizovala Deň obce. 29. júna sa v dopoludňajších hodinách stretli v kultúrnom dome vzácní hostia. Galaprogram bol venovaný významným osobnostiam, ktoré si z rúk starostu obce Jozefa Melichera na návrh Obecného zastupiteľstva prevzali pamätné plakety. Niektoré osobnosti sme si uctili ln memoriam.

Oslavy pokračovali v areáli základnej školy. Bohatý program bol určený všetkým vekovým kategóriám. Na svoje si mohli prísť rockeri, milovníci folklóru aj tancachtiví návštevníci. Program obohatili najmenší Cinobančania a svojim dielom prispeli aj žiaci tunajšej školy.

Organizátori nezabudli ani na deti. Tie sa mohli do sýtosti vybláznit' na kolotočoch a nafukovacích atrakciách. Osvieženiu na penovej party neodolali ani skôr narodení.

Oslavovalo sa do neskorých nočných hodín, kedy zábava vyvrcholila ohňovou a latino show, za ktorou dala bodku diskotéka.

Pokračovanie na str. 2

PRISPEJTE AJ VY K SKVALITNENIU OBSAHU VAŠICH NOVÍN

740. výročie prvej písomnej zmienky o Cinobani

Každý deň ráno o piatej
 Pomaly schádza dole
 Nohy od rannej rosy
 mokré
 a čiastočky bahna medzi prstami
 Zem mäkká
 Len si ľahnúť a prítúliť sa
 K svojej domovine ako k žene
 Objat' ju okolo pása
 Ako lesy objímajú svet
 Pohľadíť po vlasoch
 A zísť dolu do doliny
 Vzhliadnuť hore
 Do večných vrchov
 Hôr, potokov, nebies.
 Kráčať bosými nohami
 za vôňou chleba
 Vystrčiť hlavu zo zeme a pookriať
 Na studenej zemi teplé srdcia
 Vo voni sena v kolíske vychované
 Pri speve, tanci a boľavých
 slovách
 V láske, žiali a večnej porobe
 S úsmevom a teplom na dlani
 Slzou v oku a piesňou v srdci.
 Nadýchnuť sa
 a vidieť svet
 v tisícach črepin rozbitého skla
 Čo dláždia cestu k budúcnosti
 Nadýchnuť sa
 a vidieť žltosť železa
 lejúceho sa pomaly do ďalšieho
 dňa
 Kovové piliny po zemi
 A hruda zeme na stole.
 Prisadni si, pocestný, k nášmu
 stolu
 A daj si z nášho ťažkého chlebaka
 Nedá sa odtrhnúť ani nakrájať
 Dá sa iba prežiť
 Tu v Cinobani...

Simona Albertová

Oslavy Dňa obce pri príležitosti 740. výročia prvej písomnej zmienky o Cinobani boli významnou súčasťou plánovaných podujatí. Obec im venovala zvláštnu pozornosť a snažila sa domácim, ale aj návštevníkom pripraviť nezabudnuteľný zážitok. Slávnostný galaprogram v kultúrnom dome bol venovaný významným osobnostiam, ktoré si z rúk starostu obce Jozefa Melichera prebrali pamätne plakety. Dôstojnú atmosféru podčiarkol starostlivo vyberaný program, v ktorom účinkovali talentovaní domáci umelci.

Tento rok žije naša obec v znamení osláv 740. výročia prvej písomnej zmienky. Hoci sa zdá, že na mape Slovenska nie sme významným bodom, sme obec s bohatou históriou. Spomeniem krátko tri príklady: Nálezisko pod Striebornou vypovedá o tom, že naša doteraz zmapovaná história siaha až do bronzovej doby. Ide o svetový unikát a tretie najväčšie pohrebisko kyjatickej kultúry na Slovensku. Dlhو sme o tom nevedeli. Dnes sme dôležitým miestom, ktoré vypovedá príbehy o živote našich predkov. Neskôr sme boli obcou s rušným banským životom a hoci sú už dnes štólne zavalené zeminou, spomienku na to si nesieme a vždy budeme niesť v našom názve.

No a po rokoch sme boli známym a vychýreným miestom, kde šikovní a pracovití ľudia vdychovali život bezdúchému piesku a tavili ho na sklo, ktoré neskôr zdobili a tvarovali rôznymi spôsobmi. Vznikla z toho krásna, ktorá zdobila a stále zdobí milióny domácností. A o niekoľko sto metrov nižšie pracovití muži a ženy tavili železo a ich výrobky výrazne pomáhali bežným ľuďom, ale aj priemyslu. Spomienkou na túto továreň sú dodnes kanalizačné poklopy s názvom našej obce, s ktorými sa stretnete hádam v každom slovenskom meste. Aj tieto udalosti z našej histórie nám ukazujú, že sme v minulosti boli dôležitým a zaujímavým miestom v našej krajine.

Prešli roky a my stále chceme byť dôležití a zaujímaví. Každý deň mnohí z nás venujú všetok svoj čas tomu, aby sa v našej obci dobre žilo a aby bola príjemným miestom pre návštevníkov, ale aj budúce generácie. V dejinách našej obce je mnoho významných mien, na ktoré nezabúdame. K nim neustále pribúdajú nové osobnosti, ktoré zanechávajú výraznú stopu nielen v našich životoch, ale aj v živote našej obce a veríme, že vstúpia do jej histórie. Pri príležitosti 740. výročia obce si chceme tieto významné osobnosti uctiť odovzdaním pamätnej plakety, a zároveň poďakovaním za vykonanú prácu a strávený čas v prospech ľudí z našej obce. Tieto ocenenia sú dôkazom toho, že si ich činy všimame a vážime.

Jozef Melicher

Ocenené osobnosti sa podpísali do pamätnej knihy obce.
 FOTO: Milan Alberti

Majster Tibor Kobliček nemohol pri výnimočnej príležitosti chýbať..
 FOTO: Milan Alberti

Kostolná veža sa pýši novými hodinami. Obec ich zakúpila pri príležitosti osláv.

V programe účinkovali mladí talentovaní Cinobančania.
 FOTO: Milan Alberti

Galaprogram sa niesol v slávnostnej atmosfére, plnej dojímavých momentov.
 FOTO: Milan Alberti

740. výročie prvej písomnej zmienky o Cinobani

Ocenené osobnosti

Mgr. Miroslav Litviak

- Ocenený za šírenie kresťanských myšlienok a hodnôt, prácu pre veriacich a za zásluhu pri výstavbe katolíckeho kostola v Cinobani.

Július Korim – in memoriam

- Ocenený za dlhoročnú prácu v evanjelickom cirkevnom zbore ako kantor, organista a zvonár.

Július Galád

Ocenený za prácu s mládežou a v školstve.

Elena Lepišová

- Ocenená za dlhoročnú a obetavú prácu s najmenšími cinobanskými žiakmi.

Ján Kokavec

- Ocenený ako prvý riaditeľ základnej deväťročnej školy v Cinobani, ktorý pri nej stál od jej začiatku do roku 1970.

MUDr. Edita Slivková

- Ocenená za nezištnú a obetavú pomoc mnohým pacientom z Cinobane, ku ktorým prechováva ako rodáčka výnimočný vzťah.

MUDr. Mariana Lešková

- Ocenená za dlhoročnú obetavú zubnú starostlivosť pre občanov obce.

Ján Riečica

- Ocenený za znovuobnovenie sklárskej tradície v Katarínskej Hute.

Július Jarábek

- Ocenený za dlhoročnú starostlivosť o rozvoj Cinobane, zachovanie jej tradícií, histórie a dobrého mena.

Ing. Miroslav Čomaj

- Ocenený za šírenie dobrého mena obce.

Pavel Belov – in memoriam

- Ocenený za významný prínos v oblasti športu a za zásluhy pri vybudovaní ihriska.

Anna Špaková

- Ocenená za aktívnu činnosť v miestnych organizáciách.

Anna Dekréťová – in memoriam

- Ocenená za aktívnu činnosť v miestnych organizáciách.

TÉMA

Úvaha o bezpečnej Cinobani

Pred časom bol na internetovej stránke Cinobane zverejnený text, ktorý ma inšpiroval k osobnej reflexii. Text obsahoval sťažnosť, jeho odosielateľom boli „občania Cinobane“, teda de facto anonymný odosielateľ. Napriek tomu odpoveď na ňu bola korektná a parafovaná. Pretože občania Cinobane neuviedli adresu, odpoveď prišla starostovi a ten ju zverejnil vedľa textu sťažnosti.

V tejto obci žijem odmalička, ostatných 15 rokov trvale. Aj preto mi nie je ľahostajná úroveň života v nej a už vôbec mi nie je ľahostajná bezpečnosť občanov v nej žijúcich. Nazdávam sa, že každý, kto tu žije, by mal ku kultúrnosti a bezpečnosti prispievať svojim postojom, názormi, správaním.

Nemôžem sa hlásiť ku kultúrnosti, ak po nej sám šliapem, nemôžem schvaľovať postoj ľahostajnosti kakémukoľvek amorálnemu správaniu a nemôžem sa pýšiť dobrým správaním a výchovou, ak nie som súčinný v boji proti netolerancii iných. Ak chcem žiť v bezpečnom a kultivovanom prostredí, sám ho musím spoluvytvárať. Reagujem týmto na internete zverejnenú sťažnosť s vyhrážkou, ktorú napísali „občania Cinobane.“ Chcem len podotknúť, aké neúčinné a mátuče je používať globalizačné argumenty: „ každý, všetci, nikto, nič sa nerobí...“ a klišé, ktorým je dnes tak „in“ oháňať sa – „budeme to medializovať“, nazdávajúc sa, že príde Vilo z jednej TV a razom vyrieši cinobanský problém miestnych výtržníkov.

Drobné problémy musí riešiť každý z nás, tie trestnoprávne polícia. Ako príslušník Policajného zboru SR viem veľmi dobre o problémoch obce, so starostom sme v kontakte a stálej komunikácii. Po zverejnení onoho listu od „občanov Cinobane“ som sa ako radový občan zúčastnil na zasadnutí zastupiteľstva obce. To, čo sa zdá nezainteresovanému v problematike ako *nečinnosť*, je v skutočnosti vynaložená práca a úsilie, ktoré majú konkrétny a pragmatický cieľ *pomáhať a chrániť*. Na zastupiteľstve obce som svoj názor argumentačne tlmočil a isté kroky zákonného policajného postupu naznačil.

Ak chceme vytesniť z obce trestnosť, musia byť jej občania nápomocní a nebáť sa súčinnosti s políciou. Ak je polícia zavolaná kvôli páchaniu trestnej činnosti a na mieste nie je ani jeden svedok ochotný (a schopný) vypovedať, lebo jeden nič nevidel, druhý nechce *bonzovať*, tretí radšej rýchlo ujde, to nie je snaha o bezpečný život na bezpečnom mieste. Aký význam má potom písať anonymné listy o tom, že polícia nekoná, ak sám svojou ľahostajnosťou a toleranciou zla k trestnosti prispievam?

Nám všetkým má ísť o jeden cieľ- žiť bez strachu, žiť v bezpečnej obci, v kultivovaných vzťahoch, nebyť tolerantný voči násilliu, amorálnosti, vedieť sa kriticky postaviť proti akémukoľvek spoločensky neprijateľnému prejavu kohokoľvek. Bolo by dobré a účinné, aby tento postoj každého z nás bol **konkrétny, otvorený, adresný, jasný**. Polícia pocity, domnienky, tušenia, nálady, vízie a pod. riešiť nemôže. Zbavme sa preto ľahostajnosti (*to sa ma netýka*), strachu (*potom sa mi bude vyhrážať*), nevšímavosti (*radšej sa pozriem na opačnú stranu*), netolerujme zlo a násillie (*aby sme sa sami nestali obeťou*), budme aktívni pri tvorbe bezpečného prostredia (*pomenujme reálny čin, ktorý sa nezhoduje s občianskym spolunažívaním*). My žijeme v tejto obci, nám má záležať na kvalite života v nej, my sme spolutvorcami hodnôt a koncoví užívatelia atmosféry, ktorú si vytvoríme.

To je môj postoj človeka, občana Cinobane aj policajta, ktorý dbá aj na vašu bezpečnosť.

JUDr. Miroslav Bálint ml.

SŤAŽNOSŤ OBČANOV

Obyvatelia Cinobane adresovali ešte koncom minulého roka na Obvodné oddelenie PZ v Poltári sťažnosť na nečinnosť polície. Keďže sťažnosť bola anonymná, vyjadrenie k nej, spolu s jej kópiou, poslal riaditeľ OO PZ v Poltári na Obecný úrad v Cinobani.

Obec spomínanú sťažnosť uverejnila na svojej webovej stránke. V liste obyvatelia poukazujú na rozmáhanie sa trestnej činnosti, zastrašovanie, vyhrážok, fyzického napadnutia, ako aj predaja drog. Zároveň od polície žiadajú, aby sa týmito prípadmi začala zaoberať, nakoľko, podľa nich, v týchto prípadoch nekoná.

„Uvedené sa nezakladá na pravde, nakoľko OO PZ Poltár riadne zaevidovalo priestupkové spisy, pričom jeden priestupkový spis bol odovzdaný poverenému príslušníkovi do skráteného vyšetrovania, nakoľko sa jedná o trestný čin výtržníctva. Vo zvyšných troch spisoch sa naďalej vykonáva objasňovanie,“ uviedol v stanovisku riaditeľ OO PZ v Poltári Peter Karásek.

Upozornenie pre držiteľov voľne pohybujúcich sa psov

Na základe neustálych a opakujúcich sa sťažností občanov na voľný pohyb psov v našej obci, žiadame všetkých majiteľov a držiteľov psov na území obce, aby si riadne zabezpečili svojich psov vo svojich príbytkoch a neumožnili im tak voľný pohyb po obci, nakoľko tieto psy ohrozujú bezpečnosť a zdravie všetkých občanov obce.

Každá osoba, ktorá je vlastníkom alebo držiteľom psa, je povinná predchádzať tomu, aby jeho pes útočil alebo iným spôsobom ohrozoval človeka, respektíve spôsoboval škodu na majetku. Nedovoľme preto, aby voľne pobežujúce psy po našej obci ohrozovali bezpečnosť ľudí.

Preto vás, vážení občania – majitelia a držiteľia psov, opätovne žiadame o riadne zabezpečenie svojich psov vo svojich chovných priestoroch, nakoľko voľný pohyb psa je zakázaný na verejných priestranstvách na celom území obce. Vodiť psa na miesta so zákazom voľného pohybu možno len na vôdzke, bezpečne upevnenej na obojku alebo prsnom postroji.

V prípade, že nedôjde zo strany majiteľov a držiteľov psov k náprave, obec pristúpi k udeľovaniu pokút až do výšky 165,- € v zmysle platného VZN č. 18/2014 o chove psov a povinnostiach chovateľov a majiteľov psov v obci Cinobaňa a zákona č. 282/2002 Z.z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov a následne bude zabezpečený odchyt voľne pohybujúcich sa psov.

Ing. Lívia Bračoková, OcÚ Cinobaňa

ČO NEBOLO V KNIHE

Spomienky. Sú vryté hlboko v nás a vyplávajú na povrch, keď to najmenej čakáme. Stačí ten správny podnet...napríklad otvoríť si knihu o Cinobani. Zapozerat' sa na nejakú fotografiu a zavrieť oči. Spustí sa film našich vlastných príbehov, ktoré zohrejú srdce či možno zvlhčia oči. Ale sú naše. Len naše... Príbehy minulosti, ktoré sa do knihy nedostali...

Slovo kaštieľ znie vznešene a hrdo. Už je málo Cinobančanov, ktorí si pamätajú, že u nás sme mali dokonca kaštiele dva – väčší v Katarínskej Hute a menší v Maši. Patrili majiteľom sklární a železiarne. Aj keď neboli honosné, naša hrdosť na ne môže byť dvojnásobná.

Keď sa pozrieme na fotografie týchto kaštieľov, určite nás upúta krásne okolie – výsadb, zeleň, dreviny. A za tým sa ukrýva človek. Obyčajný človek s dobrým srdcom a láskou k prírode. Takým bol záhradník Juraj Kuželka, ktorý sa do Katarínskej Huty prisťahoval za prácou začiatkom dvadsiaty rokov. Priviedol si aj početnú rodinu. Bol hrdým otcom až 16-tich detí (posledné dve sa narodili už v Katarínskej Hute). Životom ho sprevádzala milá, oddaná, ale najmä trpezlivá manželka Mária, ktorá s láskou vychovávala nielen ich deti, ale aj všetky vnúčatá, ktoré veľmi radi trávil voľný čas u svojich starých. Kuželkovci obývali domček neďaleko kaštieľa, ktorého okolie naznačovalo povolanie pána domu. Skleník plný ruží a rôznych kvetov, vzorne obrobená záhrada s príjemným posezením. Nečudo, že ich ľudia veľmi radi navštevovali.

Juraj Kuželka pracoval ako záhradník pre pánov Eleódyovcov a Jána Szabóa. Staral sa o zeleň, vinice a okolie obidvoch kaštieľov, podľa pracovnej príležitosti. Pri práci mu často pomáhala celá rodina. Vnúčatá si spomínajú, ako sa sušilo ovocie na zimu, najmä slivky. Do každej z nich museli vložiť aj orech, aby boli chutnejšie.

Samozrejme, záhradník bol len jeden z množstva ľudí, ktorí zabezpečovali chod kaštieľa. Pracovalo tu mnoho miestnych ako kuchárky, slúžky, pestúnky či kočiši. Je smutné, že tu už naše kaštiele nemáme. Síce sa život modernizuje, ale občas by nám dobre padlo zastaviť sa a návštevu kaštieľa sa preniesť do čias minulých. A možno by sem zabľúdilo aj viac turistov!

Mgr. Vladimíra Albertová

(Pokračovanie nabaďúce)

FOTO: č. 1: Kaštieľ v Maši, č. 2. Katarínska Huta 1914 (archív)

Odkaz SNP pre dnešok

V tomto roku si pripomínáme **75. výročie Slovenského národného povstania**. Slovenským národným povstaním sa náš národ jednoznačne postavil na stranu protihitlerovskej koalície, demokracie a slobody. Toto významné vojenské vystúpenie položilo základ k rehabilitácii Slovenska za kolaboráciu vtedajšieho štátneho politického vedenia s nacistickým Nemeckom. **SNP** nás zaradilo medzi moderné a demokratické európske národy bojujúce v protifašistickej koalícii.

SNP malo medzinárodný charakter. Bojovalo v ňom 32 národov a národností. Naša vlasť v tejto tradícii pokračuje i dnes a je členom Európskej únie a Severoatlantickej aliancie.

75. výročie SNP, ktoré bolo bezpochyby najvýznamnejším vojenským vystúpením v našich dejinách, je potrebné si pripomenúť tak, aby vzbudzovalo hrdosť za činy našich predkov v protifašistickom zápase, ocenilo ich veľkú odvahu, obdivuhodnú solidaritu a obetavosť. A tým potvrdzovalo morálny odkaz **SNP** k dnešku. Tento odkaz je nutné pripomínať a jeho poslanstvo smerovať predovšetkým k mladej generácii.

Aj kvôli tým, ktorí v boji za slobodu, demokraciu, ľudské práva, solidaritu a pokrok v ňom položili svoje životy. Úcta patrí všetkým ľuďom dobrej vôle, ako aj členom SZPB, ktorí každodennou svedomitou prácou naplňajú stále aktuálny odkaz **SNP** v súčasnosti. Patrí aj členom zborov pre občianske záležitosti, ktorí šíria humánne myšlienky priateľstva, tolerancie, pozornosti, lásky a úcty človeka k človeku. Preto ešte intenzívnejšie rozvíjame našu humánnu prácu a šírimo tak idey porozumenia, priateľstva a tolerancie medzi ľuďmi – spoluobčanmi. Naplníme tým hrdinský odkaz **SNP** a spoločnými silami prispejeme k pokojnému mierovému životu nás všetkých.

Jozef Varga,
Predseda Regionálnej rady ZPOZ Novohradu

S MATICOU / vedieť viac

Jozef Murgaš 90. výročie úmrtia

Jozef Murgaš (17.2.1864 – 11.05.1929) – vedec, kňaz, umelec, zberateľ, politik – narodený v Jabrikovej (dnes časť Tajova) patrí medzi najvýznamnejšie osobnosti Slovenska. Prináleží mu svetové prvenstvo v oblasti rádiotelegrafie – spôsobu prenášania správ bezdrôtovou telegrafiou, tzn. Tón systému. Všestrannosť jeho génia je, v rôznej miere, dodnes predmetom pozornosti záujemcov a bádateľov.

Výrazné stopy svojho pôsobenia zanechal Murgaš na Slovensku a v Pensylvánii, USA. Študoval v rodisku, na gymnáziu v Banskej Bystrici, v Kňazskom seminári v Bratislave a Ostrihome, na bohosloveckej fakulte v Ostrihome a Banskej Bystrici, maľovanie v Budapešti a Mníchove. Poslanie kňaza ho spojilo s farnosťami v Dubovej, Slovenskej Ľupči, Chrenovci a Wilkes – Barre. V Amerike uskutočnil prelomové objavy v rádiotelegrafii. Tu sa ukončila jeho životná púť.

Slovenská historiografia v 20. storočí priniesla informácie o Murgašovi prostredníctvom viacerých publikácií a článkov v periodikách. Cieľavedomá pozornosť jeho významu a pamiatke sa sústreďovala v Tajove, kde sa začali zhromažďovať zodpovedajúce artefakty a bola otvorená **Pamätná izba Jozefa Murgaša**, ktorá je v správe Literárneho a hudobného múzea v Banskej Bystrici.

Ak sa v lete budete túlať po okolí Banskej Bystrice, určite ju navštívte. Pretože život a osudy Jozefa Murgaša boli naozaj zaujímavé.

Spracoval: Jozef Varga

Pamätník legionárom

„Bojovali a padli sme za vás. Vlasti sme dali všetky sily, a preto sme zvíťazili.“ Tieto slová sú navždy vpísané do kameňa, aby pripomínali osudy cinobanských legionárov a všetkých padlých v prvej svetovej vojne. Pomník legionárom z Cinobane bol odhalený v piatok 21.6. 2019.

Pietny akt úcty a ocenenia hrdinstva (nielen) cinobanských legionárov bol zorganizovaný vďaka Obci Cinobaňa, Miestnemu odboru Matice slovenskej a Československej obce legionárskej. Vďaka nej držali čestnú stráž pri pamätníku niekoľkí legionári v dobových uniformách. Tak, ako povedala Mgr. Vladimíra Albertová, predsedníčka MO MS Cinobaňa, vo svojom príchovore „Stojíme tu, lebo Slováci a Česi, vrátane našich Cinobančanov, sa nezľakli ani trestu smrti a napriek tomu prešli do novovznikajúcich légii, aby položili svoj život nie za Rakúsko-Uhorsko, v ktoré neverili, ale za svoju československú vlasť. Až 11 odvážnych rodákov a obyvateľov Cinobane sa postavilo na stranu novej vlasti – a musíme im za to poďakovať. Aj vďaka nim tu dnes stojíme a v našom rodnom jazyku, v našom štáte a s našimi bratmi z Českej republiky si môžeme pripomínať ich zásluhy. Aj vďaka nim tu dnes stojíme a nesmieme dovoliť, aby sme na nich zabudli – na našich hrdinských Cinobančanov – na Jána Braša, Františka Báleka, Pavla Dudeka, Juraja Chamulu, Ľudovíta Jackuliaka, Ondreja Johánaka, Juraja Klimu, Ondreja Korima, Jánoša Latku, Jána Marka, Matúša Samaša, Ondreja Strungu, Benedikta Záhradníka. Vybrali si svoju vlasť, svoj národ a svoju češť.“

Po pietnom akte odhalenia pamätníka pokračoval program v kultúrnom dome, kde bola do života uvedená nová publikácia Legionári z Cinobane. V krásnom kultúrnom programe sa okrem ziačok ZŠ s MŠ Cinobaňa a SZUŠ Opatová predstavili opäť aj legionári z Českej republiky – priblížili nám každodenný život legionárov v Rusku. Autori Mgr. Miroslav Maňas a Bc. Simona Albertová predstavili svoju novú knihu, ktorá hovorí o československých légiách, ich pôsobení v Taliansku, Francúzsku, Rusku, ale aj o bojoch o Slovensko a Tešínsko po vzniku nového štátu. Súčasťou knihy sú aj príbehy jednotlivých legionárov z Cinobane, Turíčiek a Katarínskej Huty. Knihu slávnostne uvítali krstní rodičia – Mgr. Vladimíra Albertová a historik Dr. Ferdinand Vrábel – popredný slovenský odborník na problematiku prvej svetovej vojny, légii a M.R. Štefánika na Slovensku. Kniha bola krstná hlinou z bojiska Penza v Rusku. Po dojímavých príhovoroch a poďakovaniach sa spustil oficiálny predaj knihy a ihneď sa rozchytali prvé kusy. Zaujímavá debata s autormi, s prítomnými odborníkmi, legionármi a občanmi obce trvala ešte veľmi dlho. Najvýznamnejšími hosťami boli potomkovia samotných legionárov, a aj malý slovenský unikát – publikáciu sme mohli odovzdať aj dcére jedného z legionárov, čo je pri spomienkových pietnych aktoch týkajúcich sa prvej svetovej vojny naozaj vzácnosťou.

Veríme, že odkaz legionárov ostane dlho v našich srdciach a nový pamätník sa stane miestom, kde sa budú môcť konať spomienkové pietne akty – lebo národ nesmie zabúdať na svoju históriu.

Kniha Legionári z Cinobane, ktorá ponúka na Slovensku spracovanie jedinečnej témy, je pre verejnosť na predaj na Obecnom úrade v Cinobani.

Za MO Matice slovenskej Cinobaňa
Simona Albertová

Dcéra legionára. FOTO: Zuzana Danková

VŠIMLI SME SI

Na cestách v rôznych častiach obce sa stále častejšie objavujú vozidlá zaparkované na chodníkoch, ale aj v neprehľadných zákutách a na iných miestach, kde obmedzujú prechod chodcom alebo obmedzujú plynulosť cestnej premávky. Svojim bezohľadným správaním tak niektorí vodiči nielen porušujú zákon o cestnej premávke, ale aj obmedzujú a ohrozujú ostatných obyvateľov obce.

Obec Cinobaňa

www.cinobana.sk

RETRO

Staršia generácia rada spomína na obdobie socializmu. Úmyselne píšem socializmu, pretože tak často spomínaný komunizmus sme nedosiahli. Aby sme si spolu zaspomínali na to pekné, čo sme za „sociku“ zažili a povedali aj mladým, ako to naozaj bolo, pripravil som novú rubriku v našom občasníku s názvom Retro. Podotýkam, že sa bude jednať o moje názory, ktoré sa nie vždy budú zhodovať s názormi iných, preto budem rád, ak sa svojimi názormi aj vy zapojíte do tvorby obecných novín.

Musím podotknúť, že vláda komunistov má aj svoje temné stránky. Hlavne sa jedná o roky, kedy nastúpili k moci. Prvých 15 rokov nebolo ľahkých. Boli poznamenané znárodnením majetku, odoberaním pôdy a majetkov bohatším vrstvám, roľníci museli plniť dodávky potravín pre štát za ťažkých podmienok, atď. Ja by som však chcel priblížiť časy, keď sme chodili do školy.

Časy, keď nás učili o nesmiernom znečistení priemyselného Porýnia v SRN (Spolková republika Nemecko), o vykorisťovaní človeka človekom a o tom, aký je kapitalistický svet zvrátený a krutý. Časy, kedy sa autá umývali pri potokoch či na sídliskách, kedy neboli také množstvá odpadov, kedy ľudia nepoznali slovo exekútor či nezamestnanosť. Bola to doba, kedy sa mlieko „čerpalo“ z 30-litrových hliníkových hrncov odmemnými hliníkovými naberačkami do prinesených nádob, kedy sa nákupy nosili v sieťovkách, chlieb sa nebalil do igelitových sáčkov.

Doba, kedy u nás nevládla konkurencia a priemyselné výrobky mali dlhú životnosť. Servisy síce prosperovali, ale nebolo toľko odpadu ako dnes.

A práve na priemyselné výrobky pre domácnosti, vyrábané v 60-tych až 90-tych rokoch minulého storočia, by som sa chcel v tejto rubrike zamerať a porovnať ich so súčasnými.

Verím, že vás táto rubrika zaujme a trochu vám oživím spomienky na uplynulý režim a na výrobky, ktoré ešte dodnes slúžia v niektorých domácnostiach.

Július Jarábek

TÝMTO ŽIJE NAŠA ŠKOLA

Cinobaňa si pripomínala významné výročie – 740. rokov od prvej písomnej zmienky o obci. Pri tejto príležitosti vyhlásila naša škola literárnu súťaž v písaní poézie pre žiakov II. stupňa. Všetky práce boli veľmi pekné, vyjadrovali lásku k našej obci, jej krásam, histórii a bolo naozaj ťažké vybrať víťazov. Nakoniec porota odmenila 10 najlepších prác a zostavila z nich recitačné pásmo, ktoré odznelo na slávnostnom programe v KD pre pozvaných hostí.

Moja obec 740 rokov tu je,
svoje výročie dnes oslavuje.
V roku 1279 vznikla osada,
Villa Svine pomenovanie dostala.

Štatút mestečka mala dedina,
Tešila sa z toho banícka rodina.
Med' a striebro sa začalo dolovať,
Aj reči o tom začali kolovať.
Ťažba, baníci pracovali ťažko,
14. storočie, hradné panstvo.
Nad Viničkami letel sokol statný,
keď založil skláraň František
Kuchynka s bratmi.

Hrb, Strieborná,
Tri sosny, Viničky.
Tam vedú aj tajné cestičky.
Strieborná nad obcou sa vypína,
Dajú sa tam piecť špekačky
i slanina.
Údolím zas potôčik si ševelí.
Nech sa príde pozrieť,
kto neverí.

Veľa známych ľudí máme-
Mikovíni, Kreutz, Koblíček, Korim
Rád sa s nimi do minulosti vnorím.

Cinobaňa – rád ťa mám,
Do školy sem chodievam.
Každé ráno z hmyľ Breziny
Pozerám sa do doliny.
Cestou z kopca idem rýchlo.
Pri kostole ma v srdci pichlo.
Hodín veľa je už zas,
no kostolná veža nehlási čas.

Jediná vec je dnes v Cinobani istá,
že do krásneho jubilea sa chystá.
740 rokov teraz bude mať
A bude ich vežovými hodinami
oslavovať.
Koľko ľudí, koľko krokov
Prešlo Cinobaňou za toľko rokov.
Nech sa jej stále v zdraví darí,
Aby v nej mladí zostávali.

ZELENÁ ŠKOLA - ŠKOLA ZMENY

Zelená škola je environmentálnovzdelávací program určený pre školy, ktoré chcú zmeniť seba a svoje okolie. Cieľom je podpora školských komunit, v ktorých si ich členovia vyskúšajú čaro i nástrahy spolupráce. Žiaci s pomocou učiteľov a rodičov riešia reálne potreby svojej školy a okolia, čím pomáhajú k pozitívnej zmene. Medzi takéto školy už dlhodobo patrí aj naša ZŠ s MŠ v Cinobani. Problematike životného prostredia nestačí len učiť a učiť sa, ale zároveň je nevyhnutné zmeniť naše konanie. Našich žiakov motivujeme k realizácii dlhodobých, praktických a vzdelávacích aktivít, ktoré majú reálny pozitívny dopad na životné prostredie školy a jej okolia.

Prioritnou témou nášho prebiehajúceho dvojročného certifikačného obdobia sú POTRAVINY.

V priebehu prvého roku sa nám podarilo naplniť takmer všetky plánované aktivity dvojročného certifikačného obdobia. Vyhlásili sme zbierku Receptov z domova, žiaci prinášali recepty, ktoré doma radi varia a jedia. V rámci rovesníckeho vzdelávania žiaci 8. a 9. ročníka pripravili pracovné listy s témou zdravé potraviny pre našich škôlkarov. Aj zápis do prvého ročníka sa niesol v znamení potravín v prípravnej triede. Žiaci prvého stupňa navštívili biofarmu v Točnici, kde mali možnosť zoznámiť sa so zvieratami, ktoré tu chovajú a ochutnať farmárske výrobky, ako tvaroch či kravský syr. Téma potravín a šetrenia s nimi je zaradená aj do výchovno- vzdelávacieho procesu. Počas hodín INF vytvárali žiaci jedálne lístky s obľúbenými jedlami, na VYV tvorili plagáty šíriace osvetu o šetrení potravinami. Na základe anky Kolégium Zelené školy zisťovalo obľúbenosť jedál v školskej jedálni. Získané a spracované údaje zosumarizovali, vytvorili a odovzdali vedúcej školskej jedálne zoznam najobľúbenejších jedál medzi žiakmi, ktoré nám aj na konci júna v jedálni navarili. Počas obdobia od januára do júna sme vážili odpad v školskej jedálni a pôsobením spomínaných aktivít sa nám ho podarilo, v priebehu meraného obdobia, znížiť o cca 8 %. Spomenúť môžeme aj pečenie vianočných medovníkov našimi žiakmi, ochutnávku historických jedál a mnoho iných aktivít.

Mimo prioritnej témy „Potraviny“ nezabúdame ani na iné, nemenej dôležité aktivity Zelené školy. Udržiavanie čistoty a poriadku v triedach, v areáli školy, a aj v okolí školy či v obci. Zbierame papier, baterky, elektrospotrebiče. Z odpadového materiálu deti dokážu vytvoriť krásne výrobky. Zelená škola podporuje aj zdravý životný štýl, mimoškolské aktivity.

Mgr. Adriana Krajčiová

Foto: archív školy

Foto: archív školy

Koniec školského roka bol bohatý ...

Jún už tradične patrí k mesiacom, kedy žiaci „naháňajú“ posledné známky, píšú záverečné testy, opakujú poznatky, ale najmä získavajú vedomosti a skúsenosti aj zážitkovo – na konceročných výletoch.

A v tomto školskom roku bolo naozaj z čoho vybrať. Žiaci prvého stupňa spoznali krásy Kremnice a Banskej Štiavnice, piataci a špeciálne triedy sa vykúpali v Číži. Žiaci druhého stupňa si mohli vybrať podľa svojich záľub – geografickú exkurziu na Somošku alebo prírodovednú exkurziu do kontaktnej ZOO, milovníci histórie a prvej svetovej vojny zase návštevu Legiovľaku v Lučenci.

Premiéru mal Výlet za odmenu pre žiakov, ktorí počas školského roka reprezentovali školu na rôznych športových, divadelných, recitačných, literárnych, speváckych, matematických súťažiach a olympiádach. Máme naozaj šikovné deti, pretože sme zaplnili až dva autobusy. Odmenou za ich úspechy bola návšteva krásneho a dojemného filmového predstavenia o záchrane bieleho leva. Mnohí zo sály odchádzali so slzičkami v očiach. Potom ich čakalo ešte malé občerstvenie, za ktoré sa chceme poďakovať sponzorom. Veríme, že takýto výlet za odmenu sa stane tradíciou, pretože je potrebné poďakovať sa tým, ktorí šíria dobré meno cinobanskej školy a našej obci.

Mgr. Vladimíra Albertová

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA**Jubilanti**

*V mesiacoch jún, júl a august
sa dožívajú životných jubileí*

- ✚ Ondrej MATUŠKA
- ✚ Mária KLIMOVÁ
- ✚ Emília SPODNIÁKOVÁ
- ✚ Emília KOŽIAKOVÁ
- ✚ Jozef MELICHER
- ✚ Gabriel KAŇÁK
- ✚ Juraj GOMBALA
- ✚ Anna VACULČIAKOVÁ
- ✚ Emília GOMBALOVÁ
- ✚ Pavel NOSÁL
- ✚ Jozef VOLF
- ✚ Mária KAŇÁKOVÁ
- ✚ Mária KONÁREKOVÁ
- ✚ Daniel GOMBALA

*Mnoho zdravia, šťastia, spokojnosti
a pohody v kruhu blízkych prajú členovia
komisie pre občianske záležitosti pri
OZ v Cinobani.*

Narodili sa

Zuzana Imrovičová
Štefan Siheľský

Opustili nás

Vladimír Gúľava
Mária Kuviková
Jolana Vrabcová

Češť ich svetlej pamiatky.

**V prípade, že si neželáte, aby sa vaše či meno
vášho príbuzného objavilo v spoločenskej
rubrike, kontaktujte nás osobne na OÚ alebo na
kontaktných údajoch uvedených v tiráži.**

Nasledujúce číslo Cinobanského občasníka
vyjde v **októbri** 2019.
Informácia pre dopisovateľov: Uzavierka čísla XV/3 je
do **30. septembra**

Suveníry s logom obce

Tričká, dáždnyky, termohrnčeky, ekotašky, zapaľovače, kozmetické taštičky, športové tašky, vreckové nožiky, skladacie poháriky, kľúčenký a mnoho iných praktických suvenírov s logom obce, vhodných ako darček alebo na bežné používanie, si za výhodné ceny môžete zakúpiť na obecnom úrade.

Z pera našej čitateľky**Podakovanie**

Naša obec Cinobaňa si dňa 29. 6. 2019 pripomenula a dôstojne oslávila 740. výročie prvej písomnej zmienky o obci. Pri tejto príležitosti boli viaceré osobnosti, ktoré sa zaslúžili o rozvoj obce, ocenené pamätnou plakétou obce Cinobaňa. Medzi ocenených patrili i môj zosnulý manžel Pavel Belov. Okrem ocenení v pracovnom živote obdržal v predošlom období ocenenia od obce :

r. 2009 Pochvalné uznanie od ŠK Cinobaňa

r. 2009 Pamätný list a pamätnú plakétu obce pri príležitosti 730. výročia prvej písomnej zmienky o obci

r. 2016 Čestné uznanie od obce za rozvoj a reprezentáciu obce v športe - volejbal

Ďakujem aj s celou mojou rodinou za tieto uznania, ktoré sa mu dostali počas jeho života. Tešil sa z nich, bol rád, že obec si vážila jeho prácu v oblasti športu.

Najviac by sa určite potešil terajšiemu oceneniu, no čas nebol k nemu milostivý. Ja a moja rodina si najviac vážime obcou Cinobaňa udelenú pamätnú plakétu a pamätný list môjmu manželovi Pavlovi Belovovi in memoriam pri príležitosti 740. výročia prvej písomnej zmienky o obci, pretože je to posledné ocenenie a úcta, ktorá sa mu dostala.

Z celého srdca ďakujeme starostovi obce - p. Jozefovi Melicherovi a všetkým tým, ktorí sa pričínili o to, aby manžel toto ocenenie dostal. Robím tak z dôvodu, že v danej chvíli a na danom mieste som toto nedokázala vysloviť.

S úctou Darina Belovová s rodinou